

**WEWNĄTRZSKOLNY
SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM
Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI
IM. MIESZKA I
W ŚWINOUJŚCIU**

Wstęp

Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im. Mieszka I w Świnoujściu jest najstarszą szkołą średnią w mieście, kładącą duży nacisk na wspieranie uczniów zarówno w ich rozwoju poznawczym, jak i osobistym. Jako ogólnokształcąca szkoła średnia przygotowuje swoich uczniów w głównej mierze do podjęcia dalszego kształcenia w szkołach wyższych, pomaturalnych, a także policealnych. Stąd też największą wagę uczniowie, nauczyciele i rodzice przyznają nauce oraz zdobywaniu wiedzy, czego dowodem jest utrzymanie odznaki Brązowej Tarczy nadawanej przez "Perspektywy" na podstawie wyników egzaminów maturalnych i olimpiad przedmiotowych. Jednak równie ważnym zadaniem spoczywającym na szkole jest doradztwo zawodowe wspierające uczniów w prawidłowym wyborze życiowych celów zawodowych, do osiągnięcia których ukończenie liceum i zdanie egzaminu maturalnego jest jednym z głównych etapów.

Współczesna, dynamiczna rzeczywistość oraz strategia uczenia się przez całe życie stwarza konieczność kształtowania odpowiednich postaw, wiedzy i umiejętności podejmowania ważnych decyzji potrzebnych do kreatywnego i efektywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Unijne i światowe standardy gwarantują młodzieży dostępność do usług doradczych na terenie szkoły. Ponadto przepisy w polskim prawie zobowiązują szkoły do przygotowania uczniów do świadomego wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej. Stąd potrzeba stworzenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego, który obejmuje całość działań podejmowanych przez szkołę w celu wspierania uczniów w procesie prawidłowego, spełniającego ich aspiracje, poziomu i kierunku dalszego kształcenia, kierunku studiów i przyszłego zawodu. Za wprowadzeniem WSDZ w liceum jest również przeświadczenie, że dla młodzieży środowisko szkolne odgrywa szczególną rolę w wyborze odpowiedniej ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) skierowany jest w szczególności do uczniów naszego liceum, ale również do ich rodziców i nauczycieli szkoły. Instytucjami wspierającymi proces doradczy, z których pomocy korzysta szkoła, to np. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miasta, Biblioteka pedagogiczna, akademickie biura karier, szkoły wyższe, pomaturalne i policealne, Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Wojewódzki Urząd Pracy, Oddział NBP w Szczecinie. Wsparcie pozainstytucjonalne, to na przykład współpraca z fundacjami (np. Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości) z lokalnymi, regionalnymi pracodawcami.

Podstawowe akty prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego

1. Memorandum dotyczące kształcenia ustawicznego, uchwalone przez Komisję Europejską w 2000 r. Zawiera zalecenie dotyczące profesjonalnej pomocy doradczej dla uczniów w zakresie planowania kariery zawodowej.
2. Rezolucja Rady Unii Europejskiej z 18 Maja 2004 - 9286/04. Raport informuje, że wszyscy "powinni mieć dostęp do usług związanych z poradnictwem, informacją zawodową i planowaniem kariery zawodowej na każdym etapie życia".
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, ze zm.), zobowiązuje placówki oświatowe do "przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia".
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624, ze zm.) nakłada na dyrektorów i rady pedagogiczne obowiązek "organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu".
5. Strategia Rozwoju Kształcenia Ustawicznego do roku 2010 przyjęta przez Radę Ministrów 8 lipca 2003 r. jako jeden z priorytetów uznaje tworzenie zasobów informacyjnych w zakresie kształcenia ustawicznego i rozwoju zasobów doradczych.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. 2017 poz. 1575 ze zm.).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach (Dz. U. z dnia 25 sierpnia 2017 r. poz. 1591 ze zm.).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego określa treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, sposób realizacji doradztwa zawodowego oraz zadania doradcy zawodowego (Dz. U. 2019 poz. 325).

Założenia Wewnętrzny Szkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ)

1. Zaplanowanie własnej ścieżki edukacyjno-zawodowej jest procesem rozwojowym i jest następstwem decyzji podejmowanych w ciągu wielu lat życia.
2. Orientacja edukacyjno-zawodowa jest ważnym zadaniem wychowawczym szkoły.
3. Umiejętność dokonywania wyborów zawodowych następuje poprzez samopoznanie i samoocenę osobowości, zainteresowań, zdolności oraz konfrontację tych informacji z wiedzą na temat specyfiki konkretnych zawodów i zmieniających się warunków na danym rynku pracy.
4. Na wybór kształcenia i zawodu głównie wpływają:
  - a) wiedza na własny temat (cechy osobowościowe, czynniki emocjonalne, intelektualne, zdrowotne, własna aktywność, doświadczenie, wyznawane wartości i normy, wpływ rodziny oraz środowiska);
  - b) wiedza na temat ścieżek edukacyjnych, zawodów i rynku pracy.
5. Przydatnym sposobem pozyskiwania informacji o predyspozycjach, zdolnościach i umiejętnościach uczniów są realizowane przedmioty w szkolne.
6. Działania zgodnie z programem WSDZ mają charakter systematyczny i realizowane są zgodnie z harmonogramem pracy szkoły.
7. WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami.
8. WSDZ realizowany i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego i nauczycieli wszystkich przedmiotów, dzięki czemu planowe działania szkoły mają spójny charakter.

Cele programu WSDZ

I. Cele ogólne WSDZ

1. Inspirowanie uczniów do poznawania kierunków dalszego kształcenia oraz dostarczanie im informacji niezbędnych do planowania własnej przyszłości zawodowej.
2. Rozwijanie aktywności poznawczej młodzieży odnośnie samooceny swoich umiejętności i predyspozycji, które pozwolą im prawidłowo pełnić różne role społeczne i zawodowe na obecnym rynku pracy.
3. Prowadzenie indywidualnego i grupowego doradztwa zawodowego na terenie szkoły.
4. Włączanie instytucji, placówek i zakładów pracy w proces doradztwa zawodowego.

II. Cele szczegółowe WSDZ

1. Uczeń:

- a) zna i rozwija wiedzę o sobie samym, o swoich predyspozycjach zawodowych;
- b) wie jak się uczyć oraz rozwijać własne zainteresowania, uzdolnienia;
- c) dokonuje samooceny;
- d) rozwija umiejętności pracy grupowej oraz kompetencje społeczne;
- e) potrafi zdiagnozować swoje potrzeby dotyczące informacji edukacyjnych i zawodowych;
- f) jest zmotywowany do podejmowania decyzji i odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy;
- g) wskazuje możliwe ścieżki kariery zawodowej oraz formy doskonalenia zawodowego;
- h) działa w zakresie wyszukiwania indywidualnej ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- i) dąży do poznania realiów rynku pracy i pozytywnej postawy wobec pracy;
- j) potrafi zinterpretować otrzymane informacje o rynku pracy i zna źródła tych informacji;
- k) zna podstawowe dokumenty aplikacyjne i potrafi je napisać lub wypełnić;
- l) potrafi konfrontować wiedzę o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy;
- m) jest przygotowany na zmiany oraz wyzwania współczesnego świata.

2. Nauczyciele:

- a) potrafią diagnozować zasoby i potrzeby uczniów;
- b) wspierają uczniów w pracy nad rozwojem zdolności, umiejętności i predyspozycji;
- c) stosują na lekcjach metody aktywizujące;
- d) udzielają wsparcia młodzieży w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych;
- e) włączają w treści przedmiotowe tematykę z zakresu doradztwa zawodowego zgodnie z podstawą programową;
- f) udzielają rodzicom informacji dotyczących możliwości ucznia w zakresie przedmiotów szkolnych, zainteresowań, aktywności i umiejętności;
- g) pozyskują i angażują przedstawicieli instytucji, wyższych uczelni i zakładów pracy w proces doradztwa zawodowego w szkole;
- h) nakreślają dalszy kierunek pracy z rodzicami i uczniami;
- i) w sytuacjach szczególnych kierują uczniów do specjalistów;
- j) monitorują losy zawodowe absolwentów.

3. Rodzice:

- a) znają mocne i słabe strony swojego dziecka;
- b) motywują młode osoby do nauki;
- c) są zainteresowani tematem rozwoju zawodowego swojego dziecka i pełnienia dla nich roli pierwszych doradców;
- d) znają czynniki i warunki ważne przy wyborze dalszego kształcenia i zawodu;
- e) podejmują działania wspierające dzieci w realizacji ich indywidualnych ścieżek edukacyjno-zawodowych;
- f) wiedzą gdzie szukać pomocy w trudnych sytuacjach;
- g) w miarę możliwości angażują się, jako przedstawiciele różnych zawodów w proces doradczy dla młodzieży.

Zadania osób realizujących WSDZ

Proces doradztwa zawodowego ma charakter planowych, systemowych działań pozwalających na dokonanie podziału zadań odpowiednio do posiadanej wiedzy, doświadczeń oraz kompetencji z zakresu przedsiębiorczości, wychowania, doradztwa zawodowego.

1. Dyrektor:

- a) odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- b) współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- c) wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w liceum a instytucjami zewnętrznymi;
- d) zapewnia warunki do realizacji doradztwa zawodowego w szkole;
- e) organizuje wspomaganie szkoły w realizowaniu zadań związanych z doradztwem zawodowym polegające na planowaniu i przeprowadzaniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

2. Szkolny doradca zawodowy:

- a) koordynuje działalność informacyjno-doradczą realizowaną w liceum;
- b) współpracuje z nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań określonych w WSDZ;
- c) diagnozuje razem z nauczycielami zapotrzebowania uczniów i rodziców na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- d) pomaga uczniom w poznaniu i określeniu ich zainteresowań, zdolności oraz predyspozycji ważnych przy planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- e) udziela indywidualnych porad zawodowych dla uczniów stosując różnorodne metody, np. rozmowa doradcza, wywiad, analiza dostępnych dokumentów, obserwacja podczas zajęć warsztatowych;
- f) przeprowadza ankiety oraz zgodnie z posiadanymi uprawnieniami, badania testowe potrzebne w procesie wyboru zawodu;
- g) prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- h) gromadzi, aktualizuje i udostępnia warsztat pracy zainteresowanym osobom;
- i) upowszechnia wiedzę dotyczącą planowania i realizowania kariery zawodowej, informacji o aktualnej sytuacji na rynku pracy regionalnym, krajowym, unijnym oraz światowym;
- j) udziela indywidualnych konsultacji dla uczniów i rodziców potrzebujących wsparcia;
- k) kieruje w przypadkach trudnych do odpowiednich specjalistów (np. w Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej);
- l) systematycznie podnosi własne kwalifikacje.

3. Pedagog i psycholog szkolny:

- a) diagnozuje predyspozycje i potrzeby edukacyjne uczniów;
- b) włącza treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;

- c) wspomaga i konsultuje uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i ich rodziców;
- d) współpracuje z wychowawcami klas w ramach realizowania zajęć przygotowujących uczniów do trafnych wyborów dalszego kształcenia;
- e) włącza się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjno-zawodowych;
- f) prowadzi zajęcia psychoedukacyjne wspomagające rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych przez ich dzieci;
- g) współpracuje z doradcą zawodowym w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

4. Nauczyciele:

- a) określają potencjał uczniów;
- b) inspirują i wzmacniają uczniów do pracy nad rozwojem predyspozycji, zdolności, umiejętności oraz zainteresowań;
- c) motywują i wspierają uczniów do rozwoju zainteresowań edukacyjno-zawodowych poprzez aktywny udział w projektach, olimpiadach, konkursach oraz prowadzonych przez siebie kołach zainteresowań i zajęciach dodatkowych;
- d) rozwijają i umacniają u młodzieży poczucie odpowiedzialności za podejmowane decyzje dotyczące wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej i aspiracji zawodowych;
- e) poszerzają treści programowe przedmiotu o aspekty zawodoznawcze;
- f) realizują tematy z doradztwa zawodowego na godzinach do dyspozycji wychowawcy (np. dotyczące poznania własnych zasobów osobistych, kreatywnego myślenia, komunikacji interpersonalnej, savoir-vivre, motywowania ucznia do nauki, kreowania postaw aktywnych, radzenia sobie w trudnych i stresowych sytuacjach, akceptacji siebie, wskazywania najbardziej efektywnych form nauki dostosowanych indywidualnie do ucznia, kształtowania nawyków planowania przyszłości i konsekwentnego dążenia do celu, rynku edukacyjnego i rynku pracy w kraju);
- g) ukazują i upowszechniają aktywną postawę wobec zmieniającego się rynku pracy - propagowanie idei kształcenia ustawicznego;
- h) udzielają rekomendacji dotyczących dalszych ścieżek kształcenia;
- i) organizują dla klas spotkania ze specjalistami, absolwentami, przedstawicielami zawodów, przedstawicielami instytucji zewnętrznych, uczelni wyższych na terenie szkoły lub podczas wyjazdów edukacyjnych;
- j) wspierają rodziców w roli doradców ucznia poprzez przekazywanie informacji zwrotnych dotyczących możliwości ucznia w zakresie przedmiotów szkolnych, zainteresowań, aktywności społecznych;
- k) współpracują z rodzicami w planowaniu ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- l) nauczyciel podstaw przedsiębiorczości omawia i realizuje treści dotyczące pracy i przedsiębiorczości;
- m) nauczyciel bibliotekarz gromadzi literaturę z zakresu psychologii, prawa pracy, doradztwa zawodowego, udostępnia informatory i ulotki dotyczące dalszej ścieżki kształcenia oraz wskazuje źródła informacji;
- n) współpracują z doradcą zawodowym, pedagogiem, wychowawcami, innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

Formy i metody realizacji programu WSDZ

W ciągu roku szkolnego treści z zakresu doradztwa zawodowego realizowane są w szkole na: zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego; zajęciach edukacyjnych z zakresu doradztwa zawodowego; lekcjach wychowawczych; konsultacjach indywidualnych; spotkaniach z rodzicami, z przedstawicielami wyższych uczelni, instytucji rynku pracy oraz specjalistami i przedstawicielami różnych zawodów. Poza szkołą poprzez udział uczniów w targach edukacyjnych, różnorodnych olimpiadach, konkursach i wycieczkach edukacyjnych

Formy i metody działań realizowane w ramach WSDZ, których adresatami są uczniowie, rodzice, nauczyciele, środowisko lokalne obejmują:

- a) informację edukacyjno-zawodową:
  - udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych o rynku pracy, możliwościach kształcenia i zatrudnienia (poprzez np. e-dziennik, stronę www szkoły, szkolny Facebook, tablice informacyjne);
  - informacja o różnych możliwościach edukacyjnych w kraju i zagranicą;
  - udostępnianie materiałów multimedialnych ułatwiających samopoznanie, poruszanie się po rynku edukacyjnym i rynku pracy czy planowanie własnej działalności gospodarczej (np. gry edukacyjne, filmy);
  - udzielanie informacji rodzicom dotyczących osiągnięć ich dziecka, zainteresowań, predyspozycji;
  - wykorzystanie dostępnych programów oraz platform dla uczniów (np. nbportal.pl, junior.org.pl);
  - organizowanie spotkań dla rodziców potrzebujących wsparcia z doradcą zawodowym, pedagogiem;

- b) poradnictwo indywidualne:
  - udzielanie porad i konsultacji uczniom w planowaniu własnego rozwoju oraz w podjęciu decyzji edukacyjno-zawodowych;

- c) zajęcia zespołowe:
  - realizacja treści doradczych na zajęciach przedmiotowych w ramach realizacji danej podstawy programowej;
  - prowadzenie zajęć związanych tematycznie z obszarami:
    - poznanie własnych zasobów;
    - świat zawodów i rynek pracy;
    - rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
    - planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;

- prowadzenie kół zainteresowań, zajęć dodatkowych, warsztatów, projektów (np. ogólnopolski projekt "Dzień przedsiębiorczości", "Młodzieżowe Miniprzedsiewziętorstwo") rozwijających umiejętności społeczne (np. komunikacja interpersonalna, praca w grupie, uczniowski wolontariat) oraz kształtowanie pozytywnego stosunku do pracy;
- organizowanie wycieczek, wyjazdów integracyjnych, wymiany zagranicznej;
- stosowanie metod aktywizujących wpływających na zwiększenie aktywności i samodzielności uczniów w planowaniu kariery zawodowej;

d) rynek edukacyjny i rynek pracy:

- wspieranie inicjatyw mających na celu pomóc uczniom w dokonywaniu wyborów edukacyjno-zawodowych;
- organizowanie dni otwartych szkoły (prezentacja i promocja oferty edukacyjnej);
- uczestnictwo w targach edukacyjnych;
- spotkania z absolwentami szkoły (śledzenie losów edukacyjnych i zawodowych absolwentów liceum - prezentacja ścieżek rozwoju zawodowego);
- spotkania z przedstawicielami lokalnej społeczności, różnych zawodów, instytucji rynku pracy;
- współpraca ze szkołami wyższymi i instytucjami wspierającymi działania doradcze liceum (udział w projektach, olimpiadach, konkursach, wycieczkach, spotkaniach ze studentami i przedstawicielami wyższych uczelni, instytucji rynku pracy, prezentacje multimedialne);
- udział nauczycieli potrzebujących wsparcia w szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego;
- wymiana doświadczeń z innymi nauczycielami w kraju i zagranicą;

e) badania zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole.

Materiały informacyjne można znaleźć on-line:

www.euroguidance.pl
www.koweziu.edu.pl
www.praca.gov.pl
www.pracuj.pl
www.perspektywy.pl
www.poznajswiat.ecorys.pl
www.wybieramzawod.pl
www.ohpdlaszkoly.pl
www.pociagdokariery.pl
www.zawody.praca.net
www.ore.edu.pl

Plan organizacji programu doradztwa zawodowego w liceum

Tematyka zajęć z zakresu doradztwa zawodowego realizowanego w klasach I-III liceum (trzyletni cykl kształcenia)

Klasy I - Poznaję siebie i własne zasoby

Cel: Uczeń zna swoje mocne i słabe strony, określa aspiracje, potrzeby i zainteresowania w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji, określa własną hierarchię wartości i potrzeb, zna jakie czynniki są ważne w podejmowaniu trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych.

Klasy II - Mój wymarzony zawód

Cel: Uczeń potrafi określić swoje plany na przyszłość, wskazuje i uzasadnia czym dla niego jest interesująca praca, dokonuje klasyfikacji zawodów i specjalności, zna zawody przyszłości oraz prognozy dotyczące lokalnego i globalnego rynku pracy, wskazuje metody poszukiwania pracy, sporządza dokumenty aplikacyjne, potrafi zaprezentować siebie i swoje kompetencje podczas rozmowy kwalifikacyjnej.

Klasy III - Planowanie kariery edukacyjno-zawodowej

Cel: Uczeń ma określoną listę priorytetów, zna ofertę edukacyjną szkół wyższych i warunki rekrutacji na studia, dokonuje i planuje realizację swojej ścieżki edukacyjnej i zawodowej, uwzględniając przy tym konsekwencję podjętych wyborów.

Tematyka zajęć grupowych prowadzonych przez doradcę zawodowego w klasach I-III liceum (trzyletni cykl kształcenia)

Lp.	Temat	Klasa
1.	Moja droga do zawodu.	I
2.	Poznanie siebie. Pozytywna autoprezentacja.	I
3.	Czynniki wpływające na wybór zawodu.	I
4.	Zainteresowania zawodowe.	I
5.	Praca. Oczekiwania rynku pracy.	II
6.	Rynek pracy, a szanse zatrudnienia. Zawody przyszłości.	II
7.	Cechy dobrego pracownika. Oczekiwania pracodawców wobec pracowników.	II
8.	Aktywny na rynku pracy. Gdzie i jak szukać pracy?	II
9.	Wiedza warunkiem sukcesu. Wybieramy szkołę/wybieramy uczelnię.	III
10.	Podejmowanie decyzji życiowych.	III

Tematyka zajęć z zakresu doradztwa zawodowego realizowanego w klasach I-IV liceum (czteroletni cykl kształcenia)

Klasy I - Poznanie własnych zasobów

Cel: Uczeń sporządza bilans własnych zasobów na podstawie autoanalizy (zainteresowania, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) i analizuje je w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej, określa obszary do rozwoju osobistego i edukacyjnego (aspiracje, potrzeby) oraz ustala przeciwwskazania zdrowotne do wyboru zawodu, określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

Klasy II - Świat zawodów i rynek pracy

Cel: Uczeń analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy w kontekście dokonywanych wyborów edukacyjno-zawodowych, wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy, porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, określa znaczenie i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej, sporządza dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców, potrafi zaprezentować siebie i swoje kompetencje podczas rozmowy kwalifikacyjnej, wskazuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz instytucje rynku pracy.

Klasy III - Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Cel: Uczeń korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego, określa znaczenie uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym, analizuje możliwości uzyskiwania, poszerzania, uzupełniania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji.

Klasy IV - Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Cel: Uczeń samodzielnie dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej lub przy wsparciu doradczym; planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych uwzględniając własne zasoby, wartości, potrzeby oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji; identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich okolicznościach korzystać z ich pomocy.

**Tematyka zajęć grupowych prowadzonych przez doradcę zawodowego
w klasach I-IV liceum (czteroletni cykl kształcenia)**

Lp.	Temat	Klasa
1.	Moja droga do zawodu.	I
2.	Poznanie siebie. Pozytywna autoprezentacja.	I
3.	Czynniki wpływające na wybór zawodu. Analiza własnych zasobów w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.	I
4.	Moje zainteresowania zawodowe.	I
5.	Praca. Oczekiwania rynku pracy.	II
6.	Rynek pracy, a szanse zatrudnienia. Zawody przyszłości.	II
7.	Formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy.	II
8.	Aktywny na rynku pracy. Szukam pracy.	II
9.	Rynek edukacyjny w Polsce i za granicą.	III
10.	Jak wybrać uczelnie wyższą?	III
11.	Uczę się przez całe życie.	III
12.	Wiedza warunkiem sukcesu. Wybieramy szkołę/wybieramy uczelnię.	IV
13.	Podejmowanie decyzji życiowych.	IV
14.	Znam siebie, znam rynek – dokonuję wyboru.	IV

Tematy dodatkowe - bloki

Lp.	Temat
1.	Jak się uczyć? Tajemnice dobrej pamięci.
2.	Wartości cenione w życiu zawodowym.
3.	Moje typy inteligencji.
4.	Komunikacja interpersonalna. Mowa werbalna i niewerbalna.
5.	Zarządzanie czasem.
6.	Sposoby radzenia sobie ze stresem, w trudnych sytuacjach.
7.	Oferta Powiatowego Urzędu Pracy skierowana do przyszłych absolwentów.
8.	Zanim zostaniesz studentem. Stypendia.
9.	Studium międzynarodowo.
10.	Fundusze europejskie dla przedsiębiorstw.
11.	Przygotowanie dokumentów aplikacyjnych.
12.	Rozmowa kwalifikacyjna z pracodawcą.
13.	Zasady planowania kariery zawodowej.
14.	Prowadzenie negocjacji.
15.	Planowanie działań własnych i zespołu.
16.	Planowanie własnej działalności gospodarczej. Zakładanie własnej firmy.
17.	Savior-vivre: Kultura dnia codziennego. Uprzejmość. Dress code

Przewidywane efekty wynikające z WSDZ

1. Dla uczniów:
  - a) kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków i umiejętności;
  - b) zapobieganie niepowodzeniom szkolnym;
  - c) większa efektywność pracy;
  - d) świadome, adekwatne do aktualnych warunków planowanie ścieżki edukacyjnej i trafny wybór zawodu;
  - e) swobodne korzystanie z ofert proponowanych na rynku pracy;
  - f) zadowolenie z dopasowania oczekiwań zawodowych do potrzeb rynku pracy.

2. Dla rodziców:
  - a) aktywne i efektywne wspieranie dzieci w ich wyborach edukacyjnych i zawodowych;
  - b) przekazywanie dzieciom aktualnych informacji o możliwościach dalszego kształcenia,
  - c) zadowolenie ze współpracy ze szkołą przy organizowaniu spotkań z przedstawicielami ciekawych zawodów.

3. Dla szkoły:
  - a) podniesienie konkurencyjności szkoły;
  - b) podniesienie rangi doradztwa zawodowego;
  - c) przygotowanie uczniów do pełnienia różnych ról społecznych i zawodowych.

4. Dla pracodawców:
  - a) zwiększenie możliwości znalezienia odpowiednio przygotowanych kandydatów, świadomych oczekiwań rynku pracy.

5. Dla państwa i samorządów lokalnych
  - a) trafnie podejmowane decyzje zawodowe przeciwdziałają bezrobociu;
  - b) zwiększenie świadomości społecznej odnoszące się do planowanego i ciągłego rozwoju zawodowego pracownika;
  - c) zmieniające się warunki gospodarcze doprowadziły do zwiększenia powszechności i dostępności usług doradczych, zalecanych przez Komisję Unii Europejskiej.

Ewaluacja WSDZ

Działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę, a skierowane do uczniów mają wspierać ich w trafnych wyborach dalszego kształcenia i zawodu. Rekomenduje się odwoływanie do autorefleksji i samooceny uczestników WSDZ. Dodatkowo analiza dokumentacji (tematyka zajęć) oraz rozmowy z adresatami działań pozwolą na pozyskanie informacji zwrotnej na temat jakości oferowanych zajęć z doradztwa zawodowego w szkole. Taki sposób weryfikacji umożliwi stworzenie wewnętrznej analizy SWOT i będzie cenną wskazówką w procesie ulepszania systemu. Podsumowanie sporządzi doradca zawodowy. Wyniki zostaną przedstawione Radzie Pedagogicznej do zatwierdzenia.

Harmonogram realizacji doradztwa zawodowego w liceum

Lp.	Tematyka/działanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
I. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego				
1.	Diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjno-zawodowe oraz pomoc w planowaniu kariery zawodowej.	Analiza dokumentacji szkolnej. Rozmowy z uczniami, nauczycielami, rodzicami. Pogadanki na godzinach wychowawczych. Spotkania z doradcą zawodowym, pedagogiem szkolnym.	Koordinator WSDZ, pedagog szkolny, wychowawcy klas, nauczyciele.	I semestr
2.	Uzyskanie informacji o predyspozycjach zawodowych, i potrzebach edukacyjnych uczniów.	Indywidualne spotkania, rozmowy doradcze, godziny wychowawcze.	Doradca zawodowy, wychowawcy klas, pedagog szkolny	Na bieżąco, wg potrzeb
3.	Uzyskanie informacji o potencjale uczniów, o ich zdolnościach, zainteresowaniach, umiejętnościach.	Indywidualne spotkania, rozmowy doradcze, godziny wychowawcze.	Doradca zawodowy, wychowawcy klas, pedagog szkolny.	Na bieżąco, wg potrzeb
II. Gromadzenie, aktualizacja, udostępnianie informacji edukacyjno- zawodowych (dla poszczególnych poziomów kształcenia)				
1.	Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowych.	Bieżące przygotowywanie i aktualizacja materiałów informacyjnych (ulotki, informatory) w bibliotece szkolnej.	Nauczyciel - bibliotekarz, doradca zawodowy.	Na bieżąco
2.	Udostępnianie informacji za pośrednictwem strony internetowej szkoły. Aktualizacja tablicy informacyjnej w szkole.	Utworzenie zakładki na stronie internetowej szkoły – Doradztwo Zawodowe. Aktualizacja informacji na temat WSDZ w szkole.	Administrator strony internetowej szkoły, doradca zawodowy.	Na bieżąco

3.	Systematyczne przekazywanie rodzicom informacji o dziecku, jego umiejętnościach, zainteresowaniach, aktywności społecznej, predyspozycjach zawodowych	Spotkania z rodzicami: indywidualne, wywiadówki, "Otwarte drzwi szkoły".	Wychowawcy klas, doradca zawodowy, pedagog szkolny.	Na bieżąco wg potrzeb, zgodnie z harmonogramem zebrań z rodzicami w szkole
4.	Zapoznanie uczniów, rodziców i nauczycieli ze szkołami wyższymi, pomaturalnymi, policealnymi oraz placówkami kształcenia ustawicznego w okolicy.	Pogadanki na godzinach wychowawczych, na zebraniach z rodzicami na temat możliwości dalszego kształcenia.	Wychowawcy klas, doradca zawodowy, pedagog szkolny.	II semestr
5.	Badanie losów absolwentów	Opracowanie informacji dotyczącej bazy ścieżek edukacyjno-zawodowych absolwentów.	wychowawcy klas, dyrektor szkoły	VI-X
III. Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu				
1.	Zajęcia umożliwiające uczniom poznanie siebie: własnych predyspozycji zawodowych i zasobów na podstawie autoanalizy.	Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, godziny wychowawcze, lekcje przedmiotowe (samopoznanie, rozwijanie umiejętności kluczowych).	Doradca zawodowy, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów.	Cały rok
2.	Projekty edukacyjne umożliwiające uczniom lepsze poznanie świata zawodów, rynku pracy.	Projekty edukacyjne np. "Dzień Przedsiębiorczości", "Młodzieżowe Miniprzedsiębiorstwa"	Doradca zawodowy, nauczyciel podstaw przedsiębiorczości i, koordynatorzy projektów.	Cały rok
3.	Zajęcia umożliwiające poznanie uczniom dalszych etapów kształcenia: system edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej oraz edukacji nieformalnej.	Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, godziny wychowawcze, targi edukacyjne, Dni Otwarte szkół wyższych, wycieczki edukacyjne.	Doradca zawodowy, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów.	Cały rok, zgodnie z harmonogramem imprez

IV. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej szkoły

1.	Opracowanie Programu WSDZ w Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Integracyjnymi im. Mieszka I w Świnoujściu, zaopiniowanie i zatwierdzenie	Opracowanie dokumentu.	doradca zawodowy, rada pedagogiczna, dyrektor szkoły	rok szkolny 2019/20
2.	Umieszczenie Programu realizacji doradztwa zawodowego WSDZ na stronie internetowej szkoły (zakładka Dokumenty) , w bibliotece szkolnej oraz na pulpicie komputera w pokoju nauczycielskim (folder -doradztwo zawodowe)	Umieszczenie WSDZ na www. szkoły, na komputerze w pokoju nauczycielskim, w bibliotece szkolnej.	Administrator strony internetowej szkoły, doradca zawodowy, pedagog szkolny, nauczyciel-bibliotekarz.	w roku szkolnym 2019/20 na bieżąco uzupełniany
3.	Pedagogizacja rodziców i psychoedukacja rodziców	Spotkania, warsztaty, prelekcje, konsultacje.	Dyrektor szkoły, pedagog szkolny, doradca zawodowy	Na bieżąco, wg potrzeb
4.	Wspieranie nauczycieli przedmiotu oraz wychowawców klas w realizacji zajęć / zagadnień związanych z doradztwem zawodowym	Udzielanie informacji , organizowanie konsultacji ze specjalistami w przypadkach wymagających dodatkowych wyjaśnień, szkolenia, warsztaty.	Koordinator WSDZ, dyrektor szkoły, WDN	Cały rok
5.	Współpraca z instytucjami zewnętrznymi wspierającymi szkołę w działalności doradczej.	Spotkania z przedstawicielami różnych instytucji rynku pracy i organizacji : ZCDN, PUP, UM, WUP, NBP.	Koordinator WSDZ	Cały rok
6.	Monitorowanie realizacji przydzielonych zadań.	Analiza zapisów w e-dzienniku dotyczące zajęć związanych z realizacją WSDZ.	Dyrektor szkoły	Cały rok

